

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 247/2026-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej DPP Martaus & Partners, s.r.o., Jána Milca 788/5, Žilina, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/160/2023 z 29. mája 2024 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/114/2024 z 10. decembra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. marca 2026 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7Co/160/2023 z 29. mája 2024 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7Cdo/114/2024 z 10. decembra 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada priznať náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že žalobou doručenou Okresnému súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) 31. októbra 2022 sa sťažovateľka (žalobkyňa) podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) domáhala proti Slovenskej republike – Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

(ďalej len „žalovaná“) – náhrady škody 900 000 eur s príslušenstvom a náhrady nemajetkovej ujmy 54 756 eur s príslušenstvom, ktorá jej mala byť spôsobená nesprávnym úradným postupom, konkrétne zbytočnými prietahmi v konaní vedenom bývalým Pozemkovým úradom Čadca (ďalej len „štátny orgán“), na ktorom si 30. decembra 1992 uplatnila reštitučný nárok podľa § 9 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov na vrátenie viacerých pozemkov v katastrálnom území [REDAKOVANÉ], ktoré boli vyvlastnené v rokoch 1948 až 1990 jej rodičom a následne prevedené do vlastníctva viacerých subjektov, pričom ani po 30 rokoch nebolo vo veci sťažovateľky rozhodnuté. Okresný úrad Žilina (ďalej len „okresný úrad“) listom č. OU-ZA-OO-2020/041395-007 z 8. decembra 2020 uznal sťažnosť sťažovateľky na nečinnosť štátneho orgánu za čiastočne dôvodnú, a to vo vzťahu k pozemkom „*lesného hospodárstva a hospodárstva dopravy*“.

3. Žalovaná nesúhlasila so sťažovateľkou uplatnenou náhradou škody a náhradou nemajetkovej ujmy s poukazom na to, že o reštitučnom nároku sťažovateľky bolo z väčšej časti právoplatne rozhodnuté ešte v roku 2012 a že rozhodnutie štátneho orgánu o zvyšku nároku sťažuje skutočnosť, že sťažovateľka pozemky riadne neidentifikovala.

4. Okresný súd rozsudkom č. k. 49C/89/2022-251 zo 6. júna 2023 žalobu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú. Po vykonaní dokazovania výsluchmi strán sporu, výsluchmi svedkov a oboznámením listinných dôkazov uviedol, že do času vyhlásenia rozsudku sťažovateľka nešpecifikovala, akých konkrétnych pozemkov a s akými výmerami sa malo týkať konštatovanie okresného úradu o nečinnosti príslušného štátneho orgánu, na základe ktorých by mohol, postupujúc podľa § 194 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) predbežne posúdiť, či sťažovateľka bude v predmetnom konaní úspešná. Neurčito formulovanému návrhu sťažovateľky na vykonanie znaleckého dokazovania na účel stanovenia škody a ušlého zisku nevyhovelo z dôvodu neúčelnosti takéhoto postupu, pričom poukázal na to, že sťažovateľka mohla v konaní predložiť súkromný znalecký posudok. Dospel k záveru, že vznik škody ako jeden zo základných predpokladov na priznanie uplatneného nároku nebol zo strany sťažovateľky žiadnym spôsobom preukázaný. Preukázaná nebola ani príčinná súvislosť medzi nekonaním príslušného štátneho orgánu o časti uplatneného nároku, ktorý sťažovateľka nešpecifikovala, a nemajetkovou ujmov sťažovateľky. Negatívne správanie niektorých rodinných príslušníkov voči sťažovateľke vrátane tých, ktorí si neuplatnili reštitučný nárok a skutkový stav si nesprávne vykladajú, nemožno bez ďalšieho považovať za následok nečinnosti príslušného štátneho orgánu.

5. Krajský súd rozsudkom č. k. 7Co/160/2023-324 z 29. mája 2024 rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovaná je povinná zaplatiť sťažovateľke z titul nemajetkovej ujmy 2 240 eur s príslušenstvom a vo zvyšku nároku z titulu nemajetkovej ujmy a náhrady škody žalobu zamietol ako nedôvodnú. Stotožnil sa s názorom okresného súdu, že sťažovateľka nešpecifikovala, akých konkrétnych pozemkov a s akými výmerami sa malo týkať konštatovanie okresného úradu o nečinnosti príslušného štátneho orgánu a za vecne správny považoval záver okresného súdu, že vznik škody nebol zo strany sťažovateľky žiadnym spôsobom preukázaný. Na rozdiel od okresného súdu dospel k záveru, že sťažovateľka naplnila znaky priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 17 ods. 3 písm. b) zákona o zodpovednosti za škodu, keďže neprimeraná dĺžka konania štátneho orgánu (28 rokov) znamená morálnu ujmu, pri ktorej sa dôkazy v zásade nevyžadujú. Sťažovateľka nepreukázala naplnenie znakov vyžadovaných § 17 ods. 3 písm. a), c)

a d) zákona o zodpovednosti za škodu. Svojím správaním prispela k dĺžke konania, keď spolu so žiadosťou nepredložila príslušnému štátnemu orgánu všetky potrebné doklady, ale urobila tak až v roku 2014. Z dôvodu, že výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch má byť adekvátne ujme poškodeného, krajský súd, vychádzajúc z rozhodovacej činnosti ústavného súdu, ktorú citoval, s prihliadnutím na osobu sťažovateľky ako poškodenej a jej správanie v správnom konaní, charakter a dĺžku správneho konania, v ktorom došlo k prietiahom [§ 17 ods. 3 písm. b) zákona o zodpovednosti za škodu], a zároveň bez preukázania zhoršovania zdravotného stavu sťažovateľky a zlých vzťahov s rodinnými príslušníkmi v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom príslušného štátneho orgánu [§ 17 ods. 3 písm. a), c) a d) zákona o zodpovednosti za škodu], považoval náhradu nemajetkovej ujmy 2 240 eur za primeranú.

6. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP tvrdiac, že je nezákonný a arbitrárny, pretože z nálezů Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 141/19 zo 17. januára 2020 vyplýva, že skutočnosť, že žalobkyňa nevie preukázať výšku škody, nemôže znamenať, že súd jej náhradu škody vôbec neprizná. Trvala na tom, že v civilnom sporovom konaní predložila dôkazy, na základe ktorých bolo možné určiť výmeru pozemkov, o ktorých dosiaľ Okresný úrad Žilina nerozhodol, že vo veci konajúce súdy vedeli, že išlo o pozemky „*lesného hospodárstva a hospodárstva dopravy*“, no napriek tomu argumentom sťažovateľky nevenovali dostatočnú pozornosť, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a ňou navrhované znalecké dokazovanie nevykonali.

7. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 7Cdo/114/2024 z 10. decembra 2025 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 19. januára 2026) dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, keďže smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. S poukazom na právnu úpravu dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku uviedol, že rozsudok krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP a § 387 ods. 2 a 3 CSP) a zodpovedá aj základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva vzťah medzi jeho skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. V hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Argumentácia krajského súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, premisy, ktoré sú v ňom zvolené, aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Z napadnutého rozsudku krajského súdu nevyplýva ani jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že sporová strana sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná polemika sťažovateľky s procesným postupom súdov nižšej inštancie nespĺňa predpoklad jasnej a zrozumiteľnej formulácie dovolacieho dôvodu bez možnosti sa ním dovolacím súdom relevantne zaoberať.

II. Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti trvá na názore, že v jej prípade boli naplnené všetky predpoklady zodpovednosti štátu za vzniknutú škodu, ktorými sú nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

9. Čo sa týka samotnej škody, táto má podľa tvrdenia sťažovateľky predstavovať predovšetkým ušlý zisk, keďže takmer 30 rokov nemohla z dôvodu nečinnosti štátneho orgánu disponovať so svojím majetkom, a to jeho užívaním, prenechaním do prenájmu alebo predajom tretej osobe. V tejto súvislosti opakovane vytyka krajskému súdu, že nevenoval dostatočnú pozornosť jej argumentom uplatneným v priebehu odvolacieho konania, že nesprávne vyhodnotil dôkazy a že nevykonala ňou navrhované znalecké dokazovanie, keďže vzhľadom na svoj pokročilý vek nebola schopná zabezpečiť všetky archívne dokumenty, z ktorých by identifikovala pozemky, o ktorých ešte nebolo rozhodnuté v danom konaní bez súčinnosti súdu. Uvádza, že hoci sa najvyšší súd s jej dovolacou námietkou o arbitrárnosti rozsudku krajského súdu nestotožnil s odkazom na relevantnú judikatúru ústavného súdu, právo na riadne odôvodnenie nie je len formálnou náležitosťou. Poukazuje na to, že judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. *Georgiadis c. Grécko* z 29. 5. 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. 2. 1998) jasne stanovuje, že pokiaľ ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie vo veci kľúčový, vyžaduje sa naň osobitná a vyčerpávajúca odpoveď. Otázka posúdenia toho, či okresný súd postupoval správne alebo nesprávne, ak odmietol vykonať dokazovanie vo vzťahu k určeniu výšky majetkovej škody, ktorá mala byť sťažovateľke spôsobená prietiahmi v konaní štátneho orgánu, je pre sťažovateľku kľúčová.

10. Čo sa týka nemajetkovej ujmy, sťažovateľka uvádza, že stále sa nachádza v stave právnej neistoty spôsobenej neprimerane dlhým konaním štátneho orgánu, ktorého prietahy narušili jej rodinný i profesionálny život, teda celkovú integritu, a že stratila dôveru v nestranné, nezávislé a profesionálne konanie orgánov verejnej moci. Rozhodnutie krajského súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy 2 240 eur považuje za arbitrárne a jej výšku za neprimerane nízku vzhľadom na dĺžku a závažnosť nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu. Namieta, že uvedenými argumentmi sa najvyšší súd vôbec nezaoberal.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7Co/160/2023 z 29. mája 2024 (bod 5 uznesenia ústavného súdu) a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/114/2024 z 10. decembra 2025 (bod 7 uznesenia ústavného súdu), ktoré sťažovateľka považuje za zjavne neodôvodnené a arbitrárne (body 9 a 10 uznesenia ústavného súdu).

12. Ústavná sťažnosť nepriamo súvisí s ústavnou sťažnosťou sťažovateľky proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 10Co/59/2022 z 27. októbra 2022 a uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 6Cdo/60/2023 z 28. júna 2024, ktorú ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 691/2024-13 z 19. decembra 2024 odmietol; z jeho odôvodnenia vyplýva, že „V konaní vedenom pred Okresným

súdom Žilina pod sp. zn. 46C/100/2020 sa sťažovateľka podanou žalobou domáhala proti Okresnému úradu Žilina... určenia neplatnosti právneho úkonu – vyhlásenia z 19. apríla 2012 o odvolaní uplatneného nároku z dôvodu, že išlo o absolútne neplatný právny úkon podľa § 37 Občianskeho zákonníka, keďže ho mala vykonať bez slobodnej vôle, pod psychickým nátlakom pracovníka Obvodného pozemkového úradu v Čadci a v tiesni.“.

13. Keďže sťažovateľke je známa judikatúra ústavného súdu týkajúca sa jeho právomoci preskúmať ústavné sťažnosti fyzických osôb, nepovažoval za potrebné túto judikatúru opakovať.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

14. Ústavná sťažnosť je neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd [§ 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

15. Sťažovateľka napadla rozsudok krajského súdu dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP (bod 6 uznesenia ústavného súdu). Aj keď najvyšší súd dovolanie odmietol, náležite preskúmal existenciu dovolacieho dôvodu formulovaného sťažovateľkou, ňou vznesenými námietkami sa vecne zaoberal a podal k nim aj patričné vysvetlenie, čo vyplýva z nasledujúcej časti odôvodnenia ústavného súdu. Dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP sťažovateľka v dovolaní neuplatnila.

16. Z uvedených dôvodov bolo potrebné ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietnuť z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

III.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

17. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom patrí v zmysle doterajšej judikatúry ústavného súdu v zásade do právomoci všeobecných súdov (napr. II. ÚS 71/04, IV. ÚS 170/2012, IV. ÚS 1/2012, I. ÚS 170/2023), pričom nezastupiteľnú funkciu pri výklade a zjednocovaní judikatúry má najvyšší súd.

18. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

19. Zákonným limitom na posudzovanie obsahu podaného dovolania je § 440 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi. Tento postup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu ich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom opravných prostriedkov je v dispozícii strán konania (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. 2. vydanie. Praha : C. H. Beck. 2022. s. 1616 – 1620.).

20. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd môže skúmať dovolacie dôvody len v rozsahu, v akom boli vymedzené, je teda viazaný tým, čo dovolateľ považuje za nesprávne (II. ÚS 277/2021). Ústavný súd pri preskúmvaní rozhodnutí dovolacieho súdu z pohľadu posudzovania obsahu dovolania vyslovil, že úlohou najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho je pokúsiť sa autenticky porozumieť dovolateľovi – jeho textu ako celku (I. ÚS 336/2019, I. ÚS 115/2020, IV. ÚS 15/2021, IV. ÚS 253/2024), ale na druhej strane nemožno dotvárať vec na úkor procesnej protistrany (III. ÚS 278/2022). Ide o dialóg, ale nie o právnu pomoc (III. ÚS 580/2021, III. ÚS 198/2022). Nie je úlohou najvyššieho súdu „hádať“, čo povedal dovolateľ, ale ani vyžadovať akúsi dokonalú formuláciu dovolacej otázky. Proti nadmernému formalizmu pri posudzovaní procesných úkonov účastníkov civilného konania sa ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti vymedzuje (II. ÚS 135/04, III. ÚS 564/2021). V tejto myšlienkovvej línii konštatuje, že procesný predpis (Civilný sporový poriadok) nevyžaduje, aby dovolací dôvod bol označený aj konkrétnym číslom paragrafu (§ 420, resp. § 421). Naopak, z § 431 ods. 2 a § 432 ods. 2 CSP vyplýva spôsob, akým je potrebné konkrétny dovolací dôvod vymedziť.

21. Súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného práva. V inom prípade by totiž najvyšší súd stratil možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené (I. ÚS 145/2010).

22. Zmyslom a účelom zákona o zodpovednosti za škodu je v súlade s čl. 46 ods. 3 ústavy ustanoviť podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, resp. orgánu verejnej správy alebo jeho úradným postupom, ktoré boli neskôr posúdené ako nezákonné.

23. Pojem „nesprávny úradný postup“ zákon o zodpovednosti za škodu v § 9 nedefinuje. S účinnosťou od 1. januára 2013 sa v rámci uvedeného ustanovenia riešia tie prípady vzniku škôd, ktoré vznikli inou ako rozhodovacou činnosťou orgánov verejnej moci pri výkone verejnej moci, medzi ktoré patrí (aj) porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieskumy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb (I. ÚS 330/2022).

24. Najvyšší súd už v uznesení sp. zn. 4 Cdo 24/2004 z 1. mája 2011 uviedol, že všeobecne a v súlade s ustálenou súdnou praxou možno nesprávny úradný postup vymedziť tak, že ide o porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý – či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu, alebo s ňou nesúvisí – nenašiel svoj bezprostredný výraz vo vydanom rozhodnutí. Pod termín „postup“ možno subsumovať ako konanie (činnosť) štátneho orgánu, tak aj jeho nekonanie (nečinnosť alebo opomenutie)[m. m. III. ÚS 22/2017].

25. V posudzovanom prípade nebolo sporné, že príslušný štátny orgán o časti reštitučného nároku sťažovateľky právoplatne rozhodol ešte v roku 2012 a že okresný úrad listom č. OU-ZA-OO-

2020/041395-007 z 8. decembra 2020 uznal sťažnosť sťažovateľky na nečinnosť tohto štátneho orgánu za čiastočne dôvodnú, a to vo vzťahu k pozemkom „*lesného hospodárstva a hospodárstva dopravy*“.

26. Vychádzajúc z uvedeného, osobitne z dôvodov ústavnej sťažnosti, ktorými je ústavný súd (spolu s jej rozsahom) viazaný podľa § 45 zákona o ústavnom súde, ústavný súd zameral svoju pozornosť na to, či najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľky podľa § 420 písm. f) CSP ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody, pre ktoré ho odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP, a teda či účinky jeho dovolacej právomoci boli zlučiteľné s právom sťažovateľky ako strany sporu na prístup k súdu a súčasne či zo strany najvyššieho súdu došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

27. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia v kontexte obsahu dovolania podaného sťažovateľkou ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd pri svojom rozhodovaní správne vychádzal z toho, že rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu nemožno posudzovať izolovane, ale spoločne, teda že tvoria jeden celok. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd primeraným spôsobom aplikoval na vec vzťahujúce sa procesné normy týkajúce sa dovolania a náležité odôvodnil napadnuté uznesenie, pričom jasne uviedol, že právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie. Prieskum skutkových zistení súdov nižšej inštancie dovolacím súdom nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania. Uvedený záver najvyššieho súdu vychádza z relevantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 6/2018), na ktorú odkázal v odôvodnení napadnutého uznesenia. Najvyšší súd zároveň jasne uviedol, že pokiaľ okresný súd nevykonával sťažovateľkou navrhnuté znalecké dokazovanie a tento postup náležité zdôvodnil, čo vyplýva nielen z odôvodnenia jeho rozhodnutia, ale aj rozhodnutia krajského súdu, nekonal spôsobom relevantným z hľadiska § 420 písm. f) CSP, t. j. spôsobom zakladajúcim procesnú vadu zmätočnosti z hľadiska vydania nedostatočne odôvodneného súdneho rozhodnutia. Uvedenému záveru najvyššieho súdu z ústavnoprávneho hľadiska nemožno nič vytknúť.

28. Strany civilného sporového konania môžu realizovať ich procesné oprávnenia prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky (§ 149 CSP).

29. Sťažovateľke bol daný náležitý procesný priestor, aby sa k skutkovým tvrdeniam žalovanej, ako aj k dôkazom vykonaným okresným súdom vyjadрила. Taktiež mohla do vyhlásenia uznesenia okresného súdu, ktorým sa dokazovanie končí, predložiť súkromný znalecký posudok (§ 209 CSP), čo však evidentne neurobila.

30. Sťažovateľkou vznesené námietky o nesprávnom vyhodnotení vykonaného dokazovania, resp. porušení zásady voľného hodnotenia dôkazov súdmi nižšej inštancie (ktorými sa snaží dosiahnuť také právne posúdenie veci, že boli kumulatívne naplnené všetky predpoklady zodpovednosti za škodu), nie sú spôsobilé vyvrátiť záver najvyššieho súdu, že sťažovateľke sa nepodarilo preukázať nesprávny procesný postup krajského súdu, ktorý jej mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere (intenzite), že došlo k porušeniu práva

na spravodlivý proces. V tomto kontexte ústavný súd nepovažuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za zjavne neodôvodnené, pričom zároveň neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup, resp. svojvoľné závery tohto súdu nemajúce oporu v Civilnom sporovom poriadku (§ 438 a nasl.).

31. Ako je uvedené v bode 15 uznesenia ústavného súdu, sťažovateľka v dovolaní nenaformulovala žiadnu právnu otázku, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, resp. je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP. Judikatúra najvyššieho súdu týkajúca sa práva na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátneho orgánu je pomerne rozsiahla. Spor medzi fyzickou osobou domáhajúcou sa náhrady škody, resp. náhrady nemajetkovej ujmy a orgánom konajúcim v mene štátu týkajúci sa primeranosti priznanej náhrady vzniká spravidla vtedy, ak takúto náhradu fyzická osoba považuje za príliš nízku a orgán konajúci v mene štátu, naopak, za príliš vysokú.

32. Keďže ústavný súd v prejednávanej veci nevzhliadol žiadny protiústavný exces ani zásah do práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie najvyšším súdom, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

33. Nad rámec uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde [(§ 2 ods. 2 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“)]. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Správne súdy v správnom súdnictve preskúmavajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

34. Žalobca sa môže žalobou domáhať odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy v začatom administratívnom konaní. Žalobca podľa § 244 ods. 1, ktorý nie je orgánom verejnej správy, sa (s účinnosťou od 1. júla 2023, pozn.) žalobou môže domáhať aj primeraného finančného zadosťučinenia vzniknutého v dôsledku nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 242 ods. 1 SSP). Náležitosti žaloby proti nečinnosti upravujú ustanovenia § 246 SSP s tým, že ak sa žalobca domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v žalobnom návrhu musí uviesť aj výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia a z akých dôvodov sa ho domáha. Prijatím zákona č. 239/2023 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony, zákonodarcia reagoval na závery Európskeho súdu pre ľudské práva vo vzťahu k Slovenskej republike [napr. v rozsudku Balogh a spol. v. Slovenská republika (sťažnosť č. 7918/19 a 43062/20) z 15. septembra 2022] tak, aby „súd, ak zistí nečinnosť a žalobca bude žiadať o primerané finančné zadosťučinenie, mal možnosť už v tomto štádiu okrem uloženia odstránenia nečinnosti orgánu verejnej správy, uložiť žalovanému

zaplatiť finančné zadost'účinenie“ (pozri dôvodová správa k uvedenému zákonu). Za tohto právneho stavu podľa názoru ústavného súdu tak v správnom súdnom konaní už nesporne existuje účinný prostriedok nápravy vyhovujúci požiadavkám nastoleným Európskym súdom pre ľudské práva aj vo vzťahu k neprimeranej dĺžke reštitučného konania.

35. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu